26/05/2024

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Κυριακής του Παραλύτου

/ Ορθόδοξες Προβολές

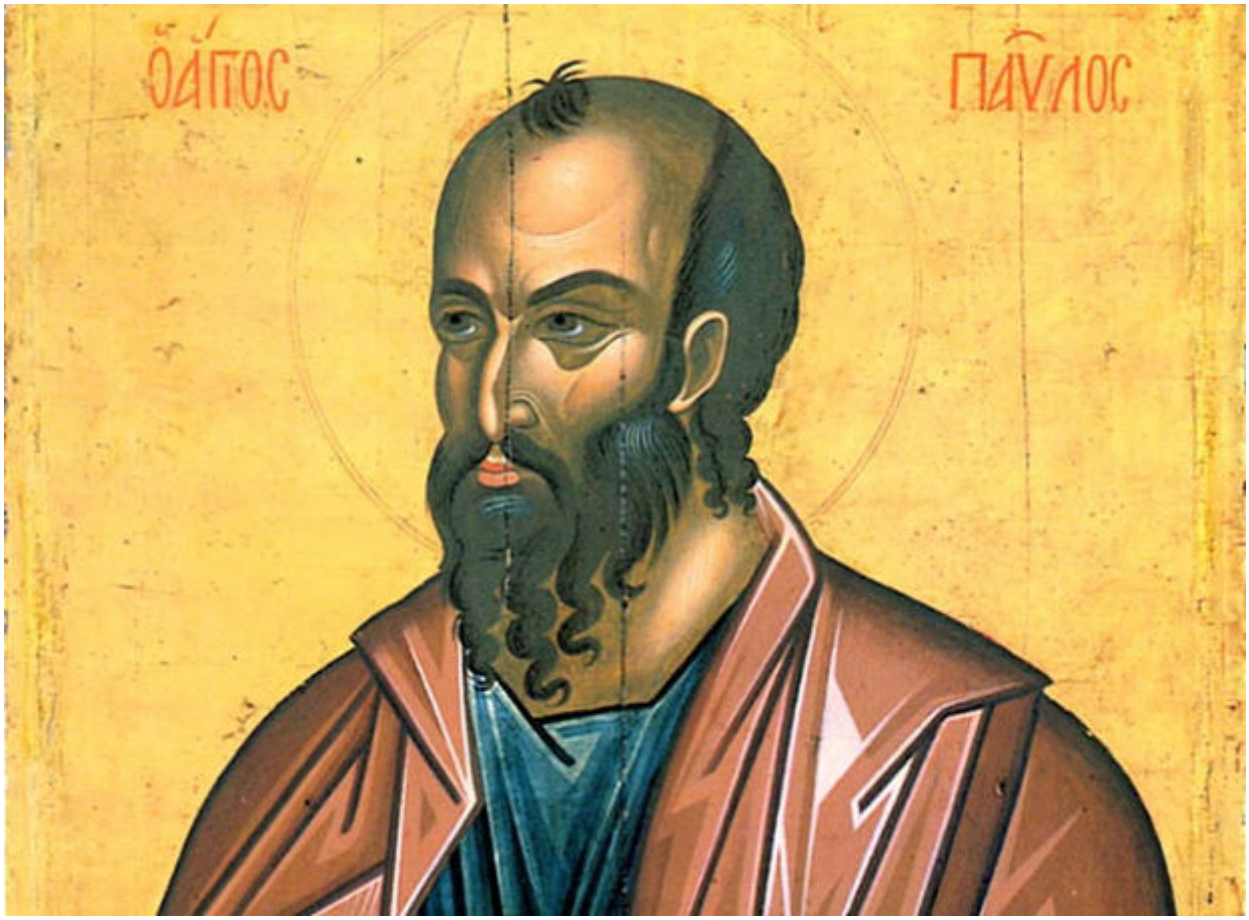

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Κυριακής του Παραλύτου: Πράξεις των Αποστόλων θ’ 32 – 42 (26-05-2024)

Θεοδώρου Χατζηζαχαρία, θεολόγου

Πρωτότυπο Κείμενο

Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, ἐγένετο Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδδαν. Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνόματι, ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάττῳ, ὃς ἦν παραλελυμένος. Καὶ

εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος΄ Αἰνέα, ἰᾶταί σε ᾽Ιησοῦς Χριστός· ἀνάστηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνέστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν Κύριον. ᾽Εν ᾽Ιόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά, ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ [αὐτὴν] ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ. Ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ ᾽Ιόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες, μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει μετ᾽ αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο, καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν, Ταβιθά, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισε. Δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν, φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. Γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ᾽ ὅλης [τῆς] ᾽Ιόππης, καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐπὶ τὸν Κύριον.

Νεοελληνική Απόδοση

Περνώντας ο Πέτρος απ’ όλες αυτές τις εκκλησίες, κατέβηκε και στους χριστιανούς που κατοικούσαν στην Λύδδα. Εκεί βρήκε κάποιον άνθρωπο που λεγόταν Αινέας. Αυτός ήταν οκτώ χρόνια κατάκοιτος, επειδή ήταν παράλυτος. Ο Πέτρος του είπε: «Αινέα, σε γιατρεύει ο Ιησούς Χριστός. Σήκω και στρώσε το κρεββάτι σου». Και αυτός αμέσως σηκώθηκε. Όλοι όσοι κατοικούσαν στην Λύδδα και στον Σάρωνα τον είδαν και δέχτηκαν τον Ιησού για Κύριό τους. Στην Ιόππη ήταν μια μαθήτρια που την έλεγαν Ταβιθά – στα ελληνικά σημαίνει «Δορκάδα». Αυτή είχε κάνει πολλές αγαθοεργίες και ελεημοσύνες. Εκείνες τις μέρες συνέβη να αρρωστήσει και να πεθάνει. Την έλουσαν, λοιπόν, και την έβαλαν στο ανώγειο. Η Λύδδα ήταν κοντά στην Ιόππη και όταν οι μαθητές άκουσαν ότι ο Πέτρος ήταν εκεί, του έστειλαν δύο άνδρες και τον παρακαλούσαν να πάει σ’ αυτούς όσο γίνεται πιο γρήγορα. Αυτός ξεκίνησε και πήγε μαζί τους. Μόλις έφτασε, τον ανέβασαν στο ανώγειο. Αμέσως τον περικύκλωσαν όλες οι χήρες κλαίγοντας και δείχνοντάς του τα ρούχα που είχε φτιάξει γι’ αυτούς η Δορκάδα όσο ζούσε. Ο Πέτρος τότε τους έβγαλε όλους έξω, γονάτισε και προσευχήθηκε. Κατόπιν γύρισε στη νεκρή και της είπε: «Ταβιθά, σήκω πάνω». Αυτή άνοιξε τα μάτια της, κι όταν είδε τον Πέτρο ανασηκώθηκε. Ο Πέτρος της έδωσε το χέρι του και τη σήκωσε. Ύστερα φώναξε τους πιστούς και τις χήρες και τους την παρουσίασε ζωντανή. Αυτό έγινε γνωστό σ’ όλη την Ιόππη, και πολλοί πίστεψαν στον Κύριο.

Εξουσία προς τους Αποστόλους να τελούν θαύματα

Η αποστολική περικοπή της Κυριακής του Παραλύτου, περικοπή παρμένη από τις Πράξεις των Αποστόλων, περιγράφει την επιτέλεση δύο θαυμάτων κατά τη διέλευση του Πέτρου από την περιοχή της Λύδδας, της Ιόππης και του Σάρωνα. Αυτή η πράξη, της τέλεσης θαυμάτων από τον Απόστολο Πέτρο στην προκειμένη περίπτωση και τους άλλους Αποστόλους κατ’ επέκταση, έρχεται ως συνέχεια των θαυμάτων του Ιησού Χριστού και ως πραγμάτωση της εντολής του Κυρίου κατά την παράδοση της Αποστολικής αξίας. Μέρος της αποστολικής αυτής αξίας είναι και η θεραπεία ασθενών και η τέλεση θαυμάτων, «*Πορευόμενοι δε κηρύσσετε λέγοντες ότι ήγγικεν η βασιλεία των ουρανών.* ***Ασθενούντας θεραπεύετε, λεπρούς καθαρίζετε, νεκρούς εγείρετε, δαιμόνια εκβάλλετε****, δωρεάν ελάβετε, δωρεάν δώτε*» (Μτθ. 10:7-8), καθώς επίσης «*και έχειν εξουσίαν* ***θεραπεύειν τας νόσους*** *και* ***εκβάλλειν τα δαιμόνια***» (Μρκ. 3:15). Ο Χριστός έδωσε την εξουσία στους Αποστόλους να τελούν θαύματα στο όνομά του και στο όνομα του ουράνιου Πατέρα, καθιστώντας και με αυτό τον τρόπο, τους Αποστόλους συνεχιστές του θείου έργου Του. Με την τέλεση θαυμάτων γίνονται οι

άμεσοι σύνδεσμοι του ουρανού και της γης. Οι δίοδοι, διαμέσου των οποίων ενεργεί η χάρη του Τριαδικού Θεού στον κόσμο. Θαύμα θεωρείτε η θεραπεία διαφόρων ασθενειών (θεραπεία λεπρού και παραλύτου Μτθ. 8:1-17, θεραπεία τυφλού Λκ. 18:35-43), ο δαμασμός στοιχείων της φύσεως (διαχωρισμός Ερυθράς θάλασσας από το Μωϋσή (Έξοδος 14:15-31), κατευνασμός κυμάτων από το Χριστό, Λκ. 8:22-25), η Ανάσταση νεκρών (Ανάσταση Λαζάρου Ιω. 11:1-44 , Ανάσταση υιού χήρας Ναΐν Λκ.7:11-17, Ανάσταση του υιού της χήρας από τον προφήτη Ηλία Γ' Βασιλειών 17:18-24), εξορκισμός δαιμονικών πνευμάτων (Λκ. 11:14-23), ο πολλαπλασιασμός των άρτων και των ψαριών με αποτέλεσμα τον χορτασμό των πέντε χιλιάδων (Λκ. 9:10-17). Το θέμα της Ανάστασης των νεκρών έχει εξέχουσα θέση στη Αγία Γραφή.

Ομοιότητα του θαύματος της ανάστασης της Ταβιθάς, με την ανάσταση της κόρης του Ιάειρου

Η περιγραφή του θαύματος της ανάστασης της Ταβιθάς από τον Απόστολο Πέτρο, ομοιάζει κατά πολύ με την περιγραφή του θαύματος της ανάστασης της κόρης του Ιάειρου από το Χριστό (Μρκ. 5:21-24, 35-43). Και στις δύο περιπτώσεις, της θεραπείας του Αινέα και της ανάστασης της Ταβιθάς, ο Απ. Πέτρος χρησιμοποιεί το ίδιο ρήμα. Στον Αινέα λέει «***ανάστηθι*** *και στρώσον σεαυτώ*» (Πρξ. 9:34) και στην άλλη περίπτωση «*Ταβιθά,****ανάστηθι***» (Πρξ. 9:40). Διαπιστώνουμε ότι και ο Χριστός χρησιμοποιεί παρόμοια ορολογία, για παράδειγμα στη σημερινή ευαγγελική περικοπή της θεραπείας του Παραλύτου που λέει στον παράλυτο « ***έγειρον****, άρον τον κράββατόν σου και περιπάτει*» (Ιω. 5:8) και στην περίπτωση της ανάστασης της κόρης του Ιάειρου «*ταλιθά κούμι ό εστί μεθερμηνευόμενον, το κοράσιον σοι λέγω,* ***έγειρε***» (Μρκ. 5:41). Η χρησιμοποιηθείσα ορολογία παραπέμπει στο γεγονός της Ανάστασης του Κυρίου, δηλαδή η αιτία τέλεσης θαυμάτων και το αποτέλεσμά τους έχει άμεση σχέση με το γεγονός της Αναστάσεως του Κυρίου. Όλα τα θαύματα που επιτελούνταν από το Χριστό ήταν προτυπώσεις της Αναστάσεως Του, εξ' ου και η συγκεκριμένη ορολογία. Στη μετά την Ανάσταση του Κυρίου περίοδο, κατά την οποία οι Απόστολοι κήρυτταν και δίδασκαν το λόγο του Θεού τελώντας θαυμαστά γεγονότα, η ορολογία καταγραφής του θαύματος αλλάζει και προδηλώνει ξεκάθαρα την Ανάσταση του Κυρίου.

Τα κοινά σημεία μεταξύ των δύο γεγονότων είναι τα εξής, όπως στο θαύμα της ανάστασης της κόρης του Ιάειρου ο Χριστός έβγαλε έξω από το χώρο που βρισκόταν το σώμα της νεαρής, τους πάντες και άφησε μόνο τους γονείς της και τους τρεις μαθητές που τον συνόδευαν, Πέτρο, Ιάκωβο και Ιωάννη, έτσι και ο Απ.

Πέτρος βγάζει έξω όσους βρίσκονταν και θρηνούσαν για το χαμό της Δορκάδας και μένει μόνος του. Οι ενέργειες που κάνει ο Απ. Πέτρος θυμίζουν κατά πολύ τις ενέργειες του Χριστού στο αναφερόμενο γεγονός, για παράδειγμα, όπως γονατίζει ο Χριστός και μιλά στο κορίτσι, έτσι και ο Απ. Πέτρος γονατίζει, προσεύχεται και απευθύνεται προς τη Δορκάδα και της μιλά. Ακόμη όπως ο Χριστός κάνει την κίνηση του χεριού και ανασηκώνει τη νεαρή, έτσι και ο Απ. Πέτρος παίρνει από το χέρι τη Δορκάδα και τη βοηθά να ανασηκωθεί. Και στις δύο περιπτώσεις γίνεται η παρουσίαση του αναστημένου προσώπου στους οικείους του από το Χριστό και τον Απόστολο Πέτρο σε κάθε περίπτωση αντίστοιχα.

Ομοιότητα ανάστασης Ταβιθάς με την ανάσταση του υιού της χήρας από τον προφήτη Ηλία

Η διήγηση, του θαύματος της ανάστασης της Ταβιθάς από τον Απόστολο Πέτρο, θυμίζει κατά πολύ την αποτύπωση του θαύματος της ανάστασης του υιού της χήρας από τον προφήτη Ηλία (Γ’ Βασιλειών 17:18-24). Ομοιάζουν σε πολλά σημεία οι δύο διηγήσεις. Ο προφήτης Ηλίας τελεί το θαύμα σε χώρο όπου βρίσκεται μόνος με το σώμα του νεαρού, όπως ακριβώς έκανε και ο Απόστολος Πέτρος με την Ταβιθά. Ο προφήτης Ηλίας προσεύχεται στο Θεό για να επιτρέψει την επιστροφή της ψυχής του παιδιού στο νεκρό του σώμα, όπως παρόμοια πράττει και ο Απ. Πέτρος προσευχόμενος για την ψυχή της Δορκάδας. Μετά την έγερση του νεαρού παιδιού ο προφήτης παρουσιάζει αναστημένο το παιδί στη μητέρα του για να πιστοποιήσει το χαρμόσυνο γεγονός, όπως ακριβώς έγινε και η παρουσίαση της Ταβιθάς στους παρευρισκομένους που θρηνούσαν το χαμό της.

Ανάσταση υιού της χήρας από τον Προφήτη Ηλία – Ανάσταση Εύτυχου από τον Απόστολο Παύλο (Πρξ. κ’ 7-12)

Όπως και πιο πάνω, τα δύο αυτά γεγονότα συγκλίνουν αρκετά σε πολλά σημεία. Οι διηγήσεις τους ομοιάζουν κατά πολύ. Το γεγονός της ανάστασης του Εύτυχου από τον Απόστολο Παύλο συμπίπτει με την παραμονή και φιλοξενία του Απ. Παύλου στο συγκεκριμένο σπίτι, όπως ακριβώς έγινε και με τη φιλοξενία και παραμονή του προφήτη Ηλία στο σπίτι της χήρας. Με την γνωστοποίηση του θανάτου του Εύτυχου ο Απ. Παύλος «*επέπεσεν αυτώ και συμπεριλαβών*» (Πρξ. 20:10), όπως και ο προφήτης Ηλίας «*και έλαβεν αυτόν εκ του κόλπου αυτής*» (Γ΄ Βασιλειών 17:19). Οι ενέργειες και των δύο προσώπων, προδηλώνουν άμεσο ενδιαφέρον προς τα

παθόντα πρόσωπα. Ακόμη ένα κοινό στοιχείο μεταξύ των διηγήσεων, όπως και στις πιο πάνω αναφερόμενες περιπτώσεις, και στην περίπτωση του Εύτυχου γίνεται παρουσίαση του αναστημένου προσώπου προς τους παρευρισκομένους για πιστοποίηση του θαυμαστού αυτού γεγονότος.

Καθ' όλη την επίγεια δράση του, ο Ιησούς Χριστός επιτελούσε διάφορα θαύματα. Αυτή την εξουσία της θαυματουργίας τη μετέδωσε και στους Αποστόλους και στη συνέχεια οι Απόστολοι τη μετέδωσαν στην Εκκλησία. Ωστόσο υπάρχουν και διάφορα μαγικά ή και ανεξήγητα φαινόμενα τα οποία επιτελούνται με τη συνεργεία του διαβόλου, όπως μαγείες, επικλήσεις πνευμάτων κλπ. Για να μπορούμε να διακρίνουμε τα θαύματα του Θεού ή κατά την αγιογραφική ορολογία τα «σημεία» του Θεού από τις δαιμονικές ενέργειες, πρέπει να εντοπίζουμε ορισμένα γενικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα. Ένα θαύμα για να θεωρηθεί «σημείο του Θεού» πρέπει καταρχήν το άτομο το οποίο θα επηρεαστεί από αυτό να έχει Πίστη, που είναι και το πιο βασικό χαρακτηριστικό (λ.χ. στη θεραπεία της κόρης της Σαμαρείτιδας ο Χριστός της λέει «*η πίστη σου σέσωκέ σε*» διότι όπως αναφέρει και ο Κύριος «*εάν έχητε πίστιν ως κόκκον σινάπεως, ερείτε τω όρει τούτω*» Μτθ. 17:20), και έπειτα: α) να επιτελείται στο όνομα του Ιησού Χριστού, β) να οδηγεί τον άνθρωπο στη μετάνοια και στην αλλαγή ζωής και γ) να είναι πράξεις αγάπης και όχι επίδειξης.

Οι διηγήσεις τέλεσης θαυμάτων στην Παλαιά και στην Καινή Διαθήκη συμπίπτουν κατά πολύ ως προς τον τρόπο παρουσίασης του γεγονότος. Θα λέγαμε ότι υπάρχει ένας «τύπος» – εάν μπορούμε να ισχυριστούμε ότι υπάρχει τέτοια συγκεκριμένη τυπική διάταξη τέλεσης θαύματος. Η επιτέλεση της θεραπείας από το Χριστό και τους Αποστόλους γινόταν με την επίθεση των χεριών στα ασθενή πρόσωπα είτε με μόνο την εκφορά λόγου (για παράδειγμα η θεραπεία του Παραλύτου επιτελέστηκε με την εκφορά λόγου από το Χριστό «***λέγει αυτώ ο Ιησούς*** *έγειρε, άρον τον κράββατόν σου και περιπάτει*», Ιω. 5:8, ενώ το θαύμα της θεραπείας του τυφλού της Βησθαϊδάς το τέλεσε με την επίθεση των χεριών Του στον ασθενή Μρκ. 8:22-26).

Αυτή η τακτική της επίθεσης των χεριών και διαμέσου αυτού να διαχέεται η χάρη του Θεού, πέρασε και στη λειτουργική χρήση της Εκκλησίας. Για παράδειγμα κατά το μυστήριο της ιεροσύνης ο Αρχιερέας θέτει το χέρι του στο κεφάλι αυτού που θα χειροτονηθεί, στο μυστήριο της εξομολογήσεως ο πνευματικός για να παράσχει άφεση αμαρτιών θέτει το χέρι του επί το μετανοούντα και πολλά άλλα.

Η τέλεση θαυμάτων από τον Απόστολο Πέτρο και τους άλλους Αποστόλους, αποκαλύπτει τη δύναμη του αναστάντος Χριστού. Ο ίδιος ο Ιησούς Χριστός ενεργεί διαμέσου των αποστόλων και οι ίδιοι οι απόστολοι χρησιμοποιούν το όνομά του για

να επιτελέσουν κάποιο θαύμα, όπως για παράδειγμα όταν ο Απόστολος Πέτρος θεράπευσε τον εκ γενετής χωλό του είπε «*εν τω ονόματι* ***Ιησού Χριστού του Ναζωραίου*** *έγειρε και περιπάτει*» (Πρξ. 3:6).

Κάθε θαύμα είναι η ενθύμηση της εγκαθίδρυσης της βασιλείας του Θεού στη γη. Είναι η ένδειξη της νέας κατάστασης που δημιουργείται μετά και την Ανάσταση του Ιησού Χριστού. Στους Μακαρισμούς του ήχου της ημέρας – της Κυριακής του Παραλύτου – αναφέρεται το εξής «*Αναστάς εκ των νεκρών, συνεξανέστησας ημάς εκ των παθών*», δηλαδή «Εσύ που αναστήθηκες από τους νεκρούς (=που κατεπάτησες τα δεσμά του θανάτου), ανέστησες μαζί και εμάς από τη δουλεία των παθών». Αυτό ακριβώς συμβαίνει με την επιτέλεση ενός θαυμαστού γεγονότος. Μας υπενθυμίζεται η αποτελεσματική απόληξη της Ανάστασης του Χριστού. Με την επιτέλεση ενός θαύματος γίνεται η καταπάτηση της δουλείας των παθών και η ρήξη των δεσμών της αμαρτίας. Η επιτέλεση θαυμάτων από το Χριστό ερχόταν ως άμεσο συνεπακόλουθο της ιδιότητάς του ως του Δημιουργού μας και του «ιατρού των ψυχών και των σωμάτων ημών».

Οποιοσδήποτε μπορεί να θέσει κανείς το εξής ερώτημα: «Θαύματα επιτελούνταν μόνο*κατά την αποστολική περίοδο που χρονικά ήταν κοντά στην εποχή δράσης του Ιησού και του γεγονότος της Ανάστασης ή επιτελούνται και στις μέρες μας*;» Η απάντηση είναι προφανής. Και βεβαίως επιτελούνται στις μέρες μας θαύματα, απλά εμείς πολλές φορές δεν είμαστε σε θέση να τα διακρίνουμε και να τα ξεχωρίζουμε. Χρειάζεται διάκριση, άσκηση και πνευματική ενάργεια για να αντιληφθούμε το θαύμα. Ένα και σημαντικό να μας μένει μόνο, κάθε θαύμα είναι εκδήλωση και σημείο της βασιλείας του Θεού στη γη που προήλθε με τη δύναμη της ανάστασης του Χριστού.